



Sak PS-HELSE 24/25

Godkjenning av sakslisten

Til	Ansvarlig Direktør	Saksbehandler	Vedlegg
Porteføljestyret for helse	Ole Johan Borge	Alexandra Bjørk-Skaflestad	1. Saksliste møte 3/25

Fra
Områdedirektør
Anne Kjersti Fahlvik

BESLUTNINGSSAK

Forslag til vedtak	Porteføljestyret for helse godkjenner innkalling og saksliste.
---------------------------	--

Kort bakgrunn	Innkalling til møte, sakslisten og saksdokumenter ble sendt ut 18.09.25.
----------------------	--

Hvorfor saken fremmes til dette møtet	Porteføljestyret bes om å godkjenne innkalling og saksliste.
--	--

Forberedelse / prosess	Administrasjonen har utviklet saken.
-------------------------------	--------------------------------------

Videre saksgang	Administrasjonen følger opp vedtakene.
------------------------	--



Porteføljestyret for Helse

Dato	Sted
24.09.2025	Drammensveien 288
Kl. 11:00-16:00	Forskningsrådet, møterom Hassel 2

Sak PS-HELSE 24/25	Godkjenning av sakslisten
Sak PS-HELSE 25/25	Godkjent møteprotokoll fra porteføljestyremøte 2/25
Sak PS-HELSE 26/25	Spørsmål om habilitet
Sak PS-HELSE 27/25	Orienteringer
Sak PS-HELSE 28/25	Seminar om sentersatsinger og forskningsbehov hos samer/urfolk
Sak PS-HELSE 29/25	Investeringsplan 2026-2028 [U.off jf. offl. § 14]
Sak PS-HELSE 30/25	Innretning på utlysningen om forebygging, behandling og tjenester for å motvirke ensomhet, utenforskap og sosial ulikhet i helse [U.off jf. offl. § 14]
Sak PS-HELSE 31/25	Møteplan 2026
Sak PS-HELSE 32/25	Eventuelt
Sak PS-HELSE 33/25	Godkjenning av møteprotokoll



Sak PS-HELSE 25/25

Godkjent møteprotokoll fra møte 2/25

Til	Ansvarlig Direktør	Saksbehandler	Vedlegg
Porteføljestyret for helse	Ole Johan Borge	Alexandra Bjørk-Skaflestad	1. Godkjent møteprotokoll fra PS-HELSE møte 2/25
Fra			
Områdedirektør			
Anne Kjersti Fahlvik			

ORIENTERINGSSAK

Forslag til vedtak	Porteføljestyret tar godkjent møteprotokoll fra porteføljestyremøte 2/25 til orientering.
---------------------------	---

Kort bakgrunn	Møteprotokollen fra porteføljestyremøtet 2/25, den 18.juni ble godkjent i møtet (se vedlegg 1), og deretter publisert på Forskningsrådets nettsider.
----------------------	--

Hvorfor saken fremmes til dette møtet	Godkjent møteprotokoll fra forrige porteføljestyremøte legges fram for porteføljestyret til orientering.
--	--

Forberedelse / prosess	Administrasjonen har utviklet saken.
-------------------------------	--------------------------------------



Porteføljestyret for helse, møte 2/25

Dato

18.06.2025
Kl. 10.00-16.00

Sted

Norges forskningsråd, digitalt

Til stede

Ole A. Andreassen (leder)
Annica Øygaard
Bettina Husebø
Dawit Shawel Abebe
Eirik Abildsnes
Eric Breit
Frode Strisland
Joakim Sundnes
Marte Kvittum Tangen – ledet sak 11/25, 12/25, 13/25 og 15/25
Ole Jesper Dahlberg
Sameline Grimsgaard
Susanna Siri
Tove Klæboe Nilsen (Forskningssystemet)

Oddrun Samdal, settemedlem (sak 5/25)
Hanne Haslene-Hox, settemedlem (sak 5/25)

Hjørdis Møller Sandborg, observatør, Helse- og omsorgsdepartementet (HOD)
Anna Skårberg (vara), observatør, Arbeids- og inkluderingsdepartementet (AID)

Martin Ingar, leder for den nasjonale rapport for fagevalueringen av medisin og helse (sak 17/25)

Olga Polotska, The National Research Foundation of Ukraine (NFRU) (sak 18/25)

Forfall

Tone Frost Bathen, porteføljestyremedlem
Sissel Lorck, observatør, Arbeids- og inkluderingsdepartementet (AID)

**Til stede fra
Forskningsrådet**

Anne Kjersti Fahlvik, områdedirektør Forskningsrådet
Ole Johan Borge, avdelingsdirektør Helse og offentlig sektor
Alexandra Bjørk-Skaflestad, spesialrådgiver Helse og offentlig sektor
Torbjørgh Øyslebø, spesialrådgiver Helse og offentlig sektor
Anila Nauni, seniorrådgiver Helse og offentlig sektor (sak 14/25)
Siv Øverås, seniorrådgiver Helse og offentlig sektor (sak 15/25)
Margarethe Biong, seniorrådgiver Helse og offentlig sektor (sak 16/25)
Kirsti Solberg Landsverk, spesialrådgiver, Forskningsdata og -infrastruktur (sak 16/25)
Hilde G. Nielsen, spesialrådgiver (sak 17/25)
Kristin Danielsen, spesialrådgiver, Internasjonalt samarbeid (18/25)
Sofia Anderholm Strand, spesialrådgiver Helse og offentlig sektor (sak 20/25)
Tine Thorbjørnsen, spesialrådgiver Helse og offentlig sektor (sak 21/25)

Sak PS-HELSE 11/25

Vedtak:

Godkjenning av saklisten

Porteføljestyret for helse godkjenner innkalling og sakliste.

Sak PS-HELSE 12/25

Vedtak:

Godkjent møteprotokoll fra porteføljestyremøte 1/25

Porteføljestyret tar godkjent møteprotokoll fra porteføljestyremøte 1/25 til orientering.



Sak PS-HELSE 13/25

Vedtak:

Spørsmål om habilitet

Sak 15/25:

Følgende styremedlemmer er inhabile for en eller flere søknader: Ole A. Andreassen, Annica Øygard, Bettina Husebø, Eric Breit, Dawit Shawel Abebe, Frode Strisland, Sameline Grimsgård, Tone Frost Bathen, Tove Klæboe Nilsen

Inhabile styremedlemmene forlater møte under behandlingen av denne saken. Inhabile styremedlemmer kan være til stede for søknader som avslås *en bloc* i henhold til tidligere vedtak.

For å sikre et beslutningsdyktig styre, er Oddrun Samdal, styreleder for porteføljestyret for Velferd og Utdanning og Hanne Haslene-Hox, styremedlem i porteføljestyret for Muliggjørende teknologier oppnevnt som settemedlemmer. Settemedlemmene er habile.

Sak 21/25:

Alle styremedlemmene er habile.

Sak PS-HELSE 14/25**Orienteringer**

Muntlige orienteringer:

- Møtet mellom Styret og porteføljestyrelederne 3. juni
- Nytt porteføljestyre og portefølje for sikkerhet, beredskap og forsvar: oppdatering
- Forskningsrådets årsrapport 2024

Skriftlige orienteringer:

- **Utlysning av midler til offentlig sektor**
- **NordForsk – Bærekraftige helse- og omsorgssystemer for eldre**

Vedtak:

Porteføljestyret tar informasjonen til orientering.

Sak PS-HELSE 15/25

Vedtak:

Tildeling av samarbeidsprosjekter 2025

Bærekraftig forebygging, behandling og tjenester for utsatte befolkningsgrupper
U.off. jf. offl. § 14

Porteføljestyret for helse vedtar følgende tildelinger og avslag til søknader mottatt til Forskningsrådets utlysning Samarbeidsprosjekt for å møte utfordringer i samfunn og næringsliv i 2025:

- 53 søknader med gjennomsnittskarakter lavere enn 5,3 og/eller søknader med én eller flere enkeltkarakterer på 4,0 eller lavere fra ekspertpanel, avslås *en bloc*
- Følgende sju søknader med hovedkarakter $\geq 5,75$ tildeles:

Prosjekt-nummer	Tittel	Adm. ansvarlig	Tildelt inntil (1000 kroner)
358479	HUNT-Genes IP: Industry supported Programs for innovation in genomics	NTNU	14848
358970	Bridging the Healthcare Gap: Improving Access for Temporary Labour	UiO	14466



		Migrants in Norway (BRIDGE)		
358639	Compassionate Nesodden - Community and healthcare Resource Optimization for a Warmhearted society (the CROW project)	UiO	14848	
358387	Setting up a network of excellence for genetically undiagnosed individuals and families with developmental disorders and syndromes	UiB	8509	
358182	Coordinated Care for Children: Enhancing Quality in Health and Welfare Services to Families with Disabled Children	OsloMet	12423	
358672	Developing KNOWledge on needs and MEasures aimed at children experiencing parental problem gambling	Akershus universitetssykehus HF	9673	
358653	HOMESICK: Co-creating Hospital-at-Home services for populations with migration background	UiO	14848	

- Prosjektene 358479, 358970, 358639, 358182 og 358653 har fått et kutt i omsøkt budsjett på 7,2 prosent pga. tilgjengelig budsjettramme.
- Ett prosjekt settes på en reserveliste: 358688
- Resterende 11 søknader avslås: 358805, 358702, 358386, 358663, 358002, 358981, 358665, 358560, 359010, 358172, 358704

Sak PS-HELSE 16/25
Vedtak:

Oppdatering av norsk veikart for infrastruktur

Administrasjonen har utarbeidet et forslag til Norsk veikart for forskningsinfrastruktur. Veikartet skal vedtas av porteføljestyret for forskningssystemet i september 2025.

Veikartet bearbeides videre i tråd med kommentarene som kom frem i møtet.

Sak PS-HELSE 17/25

Nasjonal rapport fra fagevalueringen EVALMEDHELSE



Vedtak:	Den nasjonale evalueringsrapporten for EVALMEDHELSE tas til etterretning og tas med i det videre arbeidet.
Sak PS-HELSE 18/25 Vedtak:	Bilateral utlysning med Ukraina Porteføljestyret tar til etterretning at det overføres 30 mill. kroner i 2026 fra Porteføljestyret for forskningssystemet til Porteføljestyret for helse. Midlene skal brukes til en bilateral utlysning med Ukraina. Porteføljestyret vil senere vurdere muligheter for forsterkning. Administrasjonen utformer utlysningen i samarbeid med NRFU (The National Research Foundation of Ukraine).
Sak PS-HELSE 19/25 Vedtak:	Håndtering av konsekvensene av situasjonen for forskning i USA Porteføljestyret for helse tar saken til etterretning og vil fortløpende ta det med i det videre arbeidet.
Sak PS-HELSE 20/25 Vedtak:	Innspill til satsing- og budsjettforslag 2027 og utkast til investeringsplan 2026-2028 Porteføljestyrets innspill til budsjettforslag 2027 tas med i det videre arbeidet med Forskningsrådets samlede budsjettinnspill til departementene. Utkast til investeringsplan bearbeides i tråd med porteføljestyrets innspill og tas opp igjen på neste møte i september.
Sak PS-HELSE 21/25 Vedtak:	Klagesak forprosjekt Pilot Helse Porteføljestyret for helse vedtar at søknad 355980 «Supporter Platform: Integrating a Digital Self-Help Tool into Rask Psykisk Helsehjelp» avslås da den er gitt lavere karakter enn de karaktergrensene som var satt i utlysningen.
Sak PS-HELSE 22/25	Eventuelt
Sak PS-HELSE 23/25 Vedtak:	Godkjenning av møteprotokollen Porteføljestyret godkjenner møteprotokollen.



Sak PS-HELSE 26/25

Spørsmål om habilitet

Til	Ansvarlig Direktør	Saksbehandler	Vedlegg
Porteføljestyret for helse	Ole Johan Borge	Alexandra Bjørk-Skaflestad	

Fra
Områdedirektør
Anne Kjersti Fahlvik

BESLUTNINGSSAK

Forslag til vedtak Alle porteføljestyrets medlemmer er habile i behandlingen av sakene i møtet.

Kort bakgrunn	I henhold til <u>Instruks om habilitet og tillit i Norges forskningsråd</u> skal porteføljestyrets medlemmer vurdere sin habilitet i alle beslutningssaker. Eventuell inhabilitet og håndteringen av denne skal protokollføres. Usikkerhet om inhabilitet skal diskuteres åpent i styremøtet og skal også protokollføres. Porteføljestyret er beslutningsdyktig når minst halvparten av styremedlemmene er habile og deltar i beslutningen.
----------------------	---

Hvorfor saken fremmes	Porteføljestyret skal avklare styremedlemmenes habilitet i beslutningssakene i møtet.
------------------------------	---

Hovedpunkter	Det er ikke forventet inhabilitet i forbindelse med sakene som foreligger til behandling i møte 3/2025.
---------------------	---

Forberedelse / prosess	Ingen forberedende prosess
-------------------------------	----------------------------

Videre saksgang	Følges opp i møtet.
------------------------	---------------------



Sak PS-HELSE 27/25

Orienteringer

Til	Ansvarlig Direktør	Saksbehandler	Vedlegg
Porteføljestyret for helse	Ole Johan Borge	Alexandra Bjørk-Skaflestad	1. Sak S 60-25 2. Endringer i Forskningsrådetets fullmakter
Fra			
Områdedirektør Anne Kjersti Fahlvik			

ORIENTERINGSSAK

Forslag til vedtak Porteføljestyret tar informasjonen til etterretning.

Hvorfor saken fremmes til dette møtet Saken fremmes for å orientere porteføljestyret om viktige og prinsipielle saker fra Styret og administrasjonen.

Hovedpunkter

Tre sentre for klinisk behandling (FKB) skal underveisvurderes våren 2026. Forskningsrådet gjennomfører underveisvurdering av sentrene i flere av senterordningene, og av FKB. Vurderinger skal bidra til at sentrene utvikler seg som ønsket og brukes av sentrene selv til å sette retning og av Forskningsrådet til å legge eventuelle premisser for siste del av den åtteårige senterperioden. I vurderingen sees senteraktiviteten og oppnådde resultater opp mot senterets målsettinger og suksesskriteriene for FKB. Vurderingen gjennomføres av et panel med eksperter med vitenskapelig og/eller nærings- og samfunnsmessig innsikt i det enkelte senterets felt. Etter at panelene har gjort sine vurderinger, vil porteføljestyret få forelagt administrasjonens oppsummering og innstilling til vedtak for underveisvurderingen. Saken vil omfatte ekspertpanelenes rapport for hver av de tre sentrene og forslag om betingelser for videre finansieringen av hvert senter. Porteføljestyret vedtar eventuelle betingelser om videre finansiering. Sentrene vil motta skriftlig informasjon før årsskiftet om underveisvurderingen og om leveranser som er forventet fra sentrene i forbindelse med vurderingen.

Oppfølging av fagevalueringer. Fagevaluering av biovitenskap og naturvitenskap ble gjennomført i 2022-2023, og av medisin og helsefag, samt matematikk, IKT og teknologi ble gjennomført i 2023-2024, noe porteføljestyret er kjent med. Oppfølging av fagevalueringer er ikke en oppgave som Forskningsrådet kan eller skal gjøre alene. Den viktigste oppfølgingsjobben gjøres ved hver enkelt institusjon. Forskningsrådets ansvar er i hovedsak i forhold til nasjonale overordnede trekk og anbefalinger. Det er iverksatt to oppfølgingstiltak som svarer ut noen av anbefalingene ved at porteføljestyret for banebrytende forskning lyste ut 100 mill. kr til til nettverk og forskerskoler for forskergrupper og administrative enheter som deltok i evalueringene. Forskningsrådet fikk 40 søknader til nettverk og 25 søknader til forskerskoler. Vedtak for utlysningene skal foreligge november 2025. Porteføljestyret for banebrytende forskning har også lagt ut midler til å stimulere til søking til ERC, midler til å ta forskning i bruk, midler til radikale forskningsideer samt midler til toppforskere. For evalueringene EVALNAT og EVALBIOVIT ble det i juni 2024 gjennomført digitale innspillmøter hvor de administrative enhetene ble invitert til å komme med forslag til hva Forskningsrådet og departementene bør ta tak i, sett i et 10 års perspektiv. Et tilsvarende digitalt innspillmøte er gjennomført for fagevalueringene EVALMEDHELSE og EVALMIT juni 2025. I tillegg er det sendt et kort spørreskjema til deltakende administrative enheter med tilhørende fakulteter hvor Forskningsrådet ber om informasjon om hvordan institusjonene planlegger å følge



opp anbefalingene de har mottatt. Det pågår et arbeid i administrasjonen i Forskningsrådet om oppfølging av evalueringene, og administrasjonen vil komme tilbake med ytterlige orienteringer om oppfølging av fagevalueringene.

EUs nye konkurranseevnefond og kommende rammeprogram. I juli 2025 la Europakommisjonen frem forslag til EU-budsjett for perioden 2028–2034. Forslaget innebærer en videreføring og styrking av Horisont Europa som selvstendig rammeprogram for forskning og innovasjon, samt etableringen av et nytt europeisk konkurranseevnefond (ECF). ECF skal samle og forenkle flere eksisterende programmer, deriblant EUs helseprogram (EU4Health) og Digital Europa-programmet, og vil være tett koblet til Horisont Europa. For helseområdet innebærer forslaget at helse videreføres som en sentral tematisk prioritering, men nå i kombinasjon med bioteknologi, landbruk og bioøkonomi. Forskningsrådets styre ble orientert om forslaget i styremøtet 11.09, se vedlegg 1, og hadde en innledende diskusjon om konsekvensene av forslaget for det norske forsknings- og innovasjonssystemet. Saken tas opp igjen i desember. Styrets vurderinger og innspill vil sette retning for Forskningsrådets videre dialog med KD og andre departementer om et eventuelt nasjonalt posisjoneringsdokument om ECF og Horisont Europa.

Styret har vedtatt endringer i Forskningsrådets fullmakter, blant annet for å effektivisere saksbehandlingen og tydeliggjøre porteføljestyrenes hovedoppgaver. Hovedledelsen har også fastsatt retningslinjer for behandling av saker på sirkulasjon i Forskningsrådets styre. Endringene er oppsummert i vedlegg 2.

Instruks om habilitet og tillit i Norges forskningsråd er oppdatert, blant annet med presiseringer i delen om aksjeinnehav og eierskap. Habilitetsinstruksen er også betraktelig kortet ned gjennom at veiledende tekst er flyttet over i et eget dokument, som er lenket til i instruksen.



Sak S 60/25

Kommende rammeprogram og konkurranseevnefondet – konsekvenser for norsk forskning og innovasjon og Forskningsrådet

Til	Ansvarlig Direktør	Saksbehandlere	Vedlegg
Styret	Benedicte Løseth	Tom-Espen Møller og Inger Midtkandal	
Fra			
Adm. direktør			

Forslag til vedtak

Forskningsrådets styre har blitt orientert om Europakommisjonens forslag til flerårig budsjett for EU for perioden 2028-2034, herunder forslag om opprettelse av et nytt europeisk konkurranseevnefond (ECF) og nytt rammeprogram for forskning og innovasjon.

Administrasjonen legger styrets føringer til grunn i dialog med departementene om et eventuelt nasjonalt posisjonsdokument om konkurranseevnefondet og Horisont Europa.

Kort bakgrunn

16. juli fremmet Europakommisjonen forslag til nytt flerårig budsjett for EU for perioden 2028-2034. Nærmere 25 prosent av totalbudsjettet settes av til et nytt europeisk konkurranseevnefond (ECF). Som en del av forslaget til konkurranseevnefond inngår et nytt og selvstendig forsknings- og innovasjonsprogram (egen forordning og øremerket budsjett). Navnet *Horisont Europa* (HEU) beholdes.

Fra nå av blir det forhandlinger mellom EUs institusjoner om Kommisjonens forslag. Budsjettet kan bli betydelig endret, både i størrelse, innretning og innhold, før det ventes å bli vedtatt i løpet av 2027. Fra norsk side vil vi følge forhandlingene tett, og for å komme godt inn i arbeidet med forberedelsene er det viktig at Norge på et tidlig tidspunkt klargjør at vi ønsker assosiering til hele HEU og hele eller deler av det øvrige ECF.

Hvorfor saken fremmes til dette møtet

EUs rammeprogram for forskning og innovasjon og det nye konkurranseevnefondet vil ha stor betydning for norsk forsknings- og innovasjonspolitik, for Forskningsrådet og norske forskningsorganisasjoner og næringsliv, og for nasjonal omstillings- og konkurranseevne.

HEU 2028-2034 skal bygge på det som de forutgående rammeprogrammene har oppnådd, oppskalere for å ta resultater i bruk, forenkle der det er mulig og rette investeringer mot områder og sektorer hvor Europa trenger det mest. Derfor foreslås det å bli innpasset i et bredere og større ECF. Grunnlaget for ECF og HEU ligger



særlig i anbefalinger og konklusjoner i de tre rapportene fra Draghi, Letta og Heitor, med en rekke problemstillinger som også gjelder for Norge. ECF og HEU tar sikte på å møte utfordringene som er beskrevet, og vil være godt egnet til å løse samfunnsutfordringer også Norge står ovenfor.

Det er derfor viktig at Forskningsrådet gir relevante og godt forankrede innspill til utviklingen av HEU og ECF, og til hvordan Norge bør forberede seg på tilknytning for å sikre størst mulig effekt av vår deltakelse.

Hovedpunkter

Forskningsrådets styre leverte 6. mai [høringssvar til Kommisjonens høring om det neste MFF](#). Styret understreket i innspillet at EUs rammeprogrammer for forskning og innovasjon er svært viktig for internasjonalt forskningssamarbeid og verdiskaping. Horisont Europa bør fornyes, men bør forbli et frittstående forsknings- og innovasjonsprogram.

Programstrukturen for det nye HEU er ganske lik det nåværende programmet, får fire søyler og hovedprioriteringer som samsvarer godt med tidligere norske innspill. Det viktigste nye grepet er at HEU skal kobles tett til ECF for å sikre en sømløs finansiering fra grunnleggende forskning, til marked og global produksjon. Koblingene er særlig tette mellom søyle 2 og 3 i HEU og ECF.

Foreslått budsjett for ECF er 451 mrd. euro (409 mrd. euro uten EUs innovasjonsfond). Det inkluderer 175 mrd. euro til Horisont Europa. Beløpene er imidlertid ikke inflasjonsjustert. I faste 2025-priser er forslaget til budsjettet for Horisont Europa 155 mrd. euro, som innebærer en realvekst på ca. 63 prosent sammenlignet med det nåværende programmet.

Neste Horisont Europa-program og koblingen til ECF:

- ECFs fire tematiske områder gjøres også gjeldende for søyle 2 – konkurranseevne – i Horisont Europa,
- Den utfordringsdrevne delen av søyle 3 – innovasjon – skal også samarbeide tett med ECF.
- det skal opprettes felles arbeidsprogram og 8 programkomiteer forankret i ECF.

I tillegg vil de sammenkoblede HEU og ECF ha kapasitet til å utvikle såkalte «månelandingsprosjekter», som kan bevege seg fra forskning til demonstrasjon og til å bli tatt i faktisk bruk. Det pekes på 11 ulike områder, med bevilgninger fra både HEU, ECF, men også fra andre offentlige og nasjonale kilder og fra private fondsmidler og tilskudd.

ECF og HEU har større forventninger til finansielt og strukturelt samspill (whole of government approach). Det innebærer at vi bør forberede oss på at det innføres en langt mer sammensatt måte å finansiere FoU på enn hittil. Det foreslås en rekke måter (toolbox) å gjøre dette på, og Kommisjonen fremhever særlig ambisjonen om å legge opp til at ECF tiltrekker seg kapital utenfra, både fra private, offentlige og institusjonelle kilder. I tillegg kommer økte forventninger til medfinansiering fra EUs medlemsland og assosierte land. Faglig er det tydelig at digitalt lederskap blir løftet



frem, dual use blir innført og forsvarsforskningen og -industrien får en betydelig større rolle. Omstruktureringene og omgrupperingene innenfor det vi kjenner som søyle 2 er relativt omfattende.

Struktur og budsjett for Horisont Europa 2028-34

Figuren viser hovedstruktur og foreslått budsjett til de ulike hoveddelene av det nye Horisont Europa-programmet:

What is the Commission proposing?

With a proposed **€175 billion** budget, the new programme will be based on four pillars.

Pillar I	Pillar II	Pillar III	Pillar IV
EXCELLENT SCIENCE	COMPETITIVENESS AND SOCIETY	INNOVATION	EUROPEAN RESEARCH AREA
€44.079 BILLION	€75.876 BILLION	€38.785 BILLION	€16.262 BILLION
EUROPEAN RESEARCH COUNCIL	COMPETITIVENESS ¹ : 1. Clean Transition and Industrial Decarbonisation 2. Health, Biotech, Agriculture and Bioeconomy 3. Digital leadership 4. Resilience and Security, Defence Industry and Space	EUROPEAN INNOVATION COUNCIL	ERA POLICIES
MARIE SKŁODOWSKA-CURIE ACTIONS		INNOVATION ECOSYSTEMS AND THE KNOWLEDGE TRIANGLE	RESEARCH AND TECHNOLOGY INFRASTRUCTURES
SCIENCE FOR EU POLICIES	SOCIETY: 1. Global societal challenges 2. EU Missions 3. New European Bauhaus Facility		WIDENING PARTICIPATION AND SPREADING EXCELLENCE

¹ Consistent with activities under the European Competitiveness Fund

1. *Fremragende forskning* (44 mrd. euro)
 - Dekker som tidligere Det europeiske forskningsrådet (ERC) og Marie Skłodowska-Curie Actions (MSCA), og har også fått med EUs felles forskningssentre (JRC). Budsjettet er doblet og ERC får 31,5 mrd. euro.
2. *Konkurranseevne og samfunn* (76 mrd. euro)
 - Konkurranseevne (68 mrd. euro):
 - ren omstilling og industriell dekarbonisering (25 mrd. euro)
 - helse, bioteknologi, landbruk og bioøkonomi (20 mrd. euro)
 - digitalt lederskap (17 mrd. euro)
 - motstandsdyktighet, sikkerhet, forsvars- og romindustri (6,4 mrd. euro)
 - Samfunn – globale samfunnsendringer, samfunnsoppdrag (missions) og nytt Europeisk Bauhaus (7,6 mrd. euro)
 - De fire tematiske områdene under «konkurranseevne» samsvarer med inndelingen i konkurranseevnefondet. For disse områdene skal det utarbeides felles arbeidsprogram for Horisont Europa og ECF



- Budsjettet for denne søylen vokser med omtrent 50 prosent. Prosjekter skal ha en god balanse mellom grunnleggende og anvendt forskning.
3. *Innovasjon* (39 mrd. euro)
Dekker som tidligere Det europeiske innovasjonsrådet (EIC) og økosystemer for innovasjon. EIC skal i større grad forvaltes etter modell fra amerikanske programmer (ARPA, DARPA) – bl.a. mer aktiv porteføljeforvaltning i regi av programledere. Den mer utfordringsdrevne delen skal skje i tett samarbeid med ECF og inkludere støtte til teknologier med forsvarsanvendelser. All finansiering av oppskalering fra 2028 skal skje fra ECF. Budsjettet er foreslått tredoblet.
4. *Det europeiske forskningsområdet* (16 mrd. euro)
Dekker Det europeiske forskningsområdet, forsknings- og teknologiinfrastrukturer og «widening». Det er nytt at forsknings- og teknologiinfrastrukturer er plassert her og at teknologiinfrastrukturer er med. Det er også nytt at programmet kan bidra til investering i ny infrastruktur (med inntil 20 prosent). «Widening» foreslås endret ved at deltakerlandene deles i to grupper – «widening-land» og «transition-land», og det vil fra 2030 bli stilt krav til widening-landene om at de selv må bidra med økte offentlige FoU-investeringer om de fortsatt skal kunne motta støtte til kapasitetsbygging.

Konkurranseevnefondet (ECF)

ECF skal bidra til å bygge konkurransekraft i strategisk viktige sektorer. Det nye konkurranseevnefondet skal erstatte 14 eksisterende programmer under en felles inngang og sett med regler for søkerne. Fondet skal bidra til å bygge strategisk konkurransekraft i strategisk viktige sektorer og sammen med Horisont Europa gi sømløs støtte fra grunnleggende forskning til utrulling og opptak i markedet.

De 14 programmene som inngår i ECF er Horisont Europa (HEU), Innovasjonsfondet (IF), Digitalt Europa-programmet (DEP), «Connecting Europe Facility – Digital (CEF), Det europeiske forsvarsfondet (EDF), Lov om støtte til ammunisjonsproduksjon (ASAP), Den europeiske forsvarsindustrien styrkes gjennom felles anskaffelseslov (EDIRPA), Det europeiske forsvarsindustriprogrammet (EDIP), EU4Health, Det europeiske romprogrammet, IRIS - satellittbasert kommunikasjonssystem, InvestEU, SMB-pilaren av indre markedsprogrammet og LIFE.

Det er foreslått at Horisont Europa skal fungere som et frittstående program, men de fire tematiske 'vindue' under *konkurranseevne i søyle II* skal ha felles arbeidsprogram med ECF. Det legges også opp til tett samarbeid mellom ECF og den utfordringsdrevne delen av *søyle III – innovasjon*.



I tabellen under vises den foreslåtte budsjettfordelingen mellom HEU og ECF i de fire tematiske politikkvinduene:

Politikkvindu	Beskrivelse	Budsjett HEU	Budsjett ECF
Ren omstilling og industriell avkarbonisering	Investeringer i teknologi og løsninger som støtter overgangen til en klimanøytral økonomi	25,3 mrd euro	26,2 mrd euro
Helse, bioteknologi, landbruk og bioøkonomi	Fremme innovasjon innenfor helse, bærekraftig matproduksjon og biologiske ressurser	19,6 mrd euro	20,4 mrd euro
Digitalt lederskap	Støtte til digital infrastruktur, kunstig intelligens, cybersikkerhet og andre digitale innovasjoner	16,8 mrd euro	51,5 mrd euro
Motstandsdyktighet, sikkerhet, forsvarsindustri og rom	Styrke Europas kapasitet innen forsvarsteknologi, sikkerhet og romfart	6,4 mrd euro	125,2 mrd euro

Samfunnsoppdrag (Missions)

Støtten til de fem samfunnsoppdragene som ble etablert under det nåværende Horisont Europa-programmet videreføres til og med 2030. Det er i tråd med den tiårige tidshorisonten som det er bestemt at samfunnsoppdragene skal ha. Det foreslås ikke etablert nye samfunnsoppdrag, noe som i praksis innebærer at samfunnsoppdragene under Horisont Europa fases ut fra og med 2031. I forordningen for Horisont Europa 2028-34 åpnes det imidlertid for å etablere en rekke såkalte «månelandinger» samfinansiert av Horisont Europa og ECF. De mulige månelandingene har flere fellestrekk med samfunnsoppdragene, men er gjennomgående mer teknologisk rettet enn de samfunnsutfordringsdrevne samfunnsoppdragene.

Partnerskap

Det foreslås at alle partnerskapene skal baseres på en MoU som setter rammene for det enkelte partnerskapet. MoU-en skal stipulere tydelige mål, rapporteringskrav, forpliktelser og styringsstruktur. Partnerskapet kan i godt begrunnede tilfeller drives av en Joint undertaking eller andre strukturer satt opp i henhold til artikkel 185 eller 187 EU-traktaten. I praksis betyr det at de



avtalebaserte og institusjonelle videreføres, mens samfinansierte partnerskap forsvinner.

Sammensetningen av partnerskapene endres. I utgangspunktet skal partnerskapene ha med både offentlige og private aktører som representerer vesentlige deler av sine respektive økosystemer som partnere. Dette skal sikre bred og balansert involvering av sentrale interessenter. Det kan gjøres unntak for dette kravet i godt begrunnede tilfeller. Det betyr at det fremdeles kan forekomme partnerskap som bare har offentlige aktører som medlemmer (public-public).

Det vil fremdeles kreves formell langsiktig forpliktelse fra partnerne for deres finansielle bidrag til partnerskapene.

Det skal være et begrenset antall partnerskap og de skal velges gjennom en konkurransebasert prosess innen områder foreslått av Kommisjonen. Partnerskapene bør ha en kobling til ECF og bidra til policymålene i de fire policyvinduene, og støttes av ECF der det er relevant.

Deltakelsesregler

Kommisjonen legger stor vekt på å forenkle og standardisere deltakelsesregelverket. Det er et mål at utlysningene skal være kortfattede, brede og deskriptive.

Viktige endringer:

- De overordnede deltakelsesreglene er en del av forordningen for ECF. I forordningen for Horisont Europa er det kun tatt inn supplerende regelverk som spesifikt gjelder Fol.
- For samarbeidsprosjekter endres minstekravet til et konsortium. Minstekravet er fremdeles tre partnere, men nå må minst to være fra et medlemsland, og den tredje kan være fra et assosiert land eller medlemsland.
- Det skilles ikke lenger mellom Innovation Actions (IA) og Research and Innovation Actions (RIA).
- Støttenivå bestemmes av organisasjonstype. Non-profit organisasjoner og SMB-er kan få opptil 100 % støtte, mens store bedrifter kan få opptil 70% støtte. Støttegraden i en aktivitet settes i det enkelte arbeidsprogrammet.
- EU støtten skal i mindre grad kobles til faktiske kostnader, Det blir mer bruk av forenklete kostnadsberegninger. Hovedsakelig i form av Lump sum, men også økt bruk av personell unit costs. Bare i unntakstilfeller skal tilskuddet baseres på faktiske kostnader.
- Økt bruk av personell unit costs kan føre til lavere kostnadsdekning for deltakerne i prosjektene. Dette kan særlig være problematisk for instituttsektoren i Norge som allerede har en lav kostnadsdekning.
- Nåværende bestemmelse i artikkel 22 (5) og (6) i Horisont Europa-forordningen, som gir Kommisjonen adgang til å begrense deltakelsen i visse utlysninger på bakgrunn av strategiske interesser og andre policy-prioriteringer, er i neste rammeprogram løftet ut av rammeprogrammets forordning og inn i ECF-forordningen. Begrensinger i deltakelsen kan enten



være basert på hensynet til EUs økonomiske interesser, eller strategiske interesser som sikkerhet og forsvar. De nåværende reglene lar EU begrense deltakelsen av aktører fra tredjeland, mens ECF-forordningen i tillegg kan begrense gjennomføringen av prosjektaktiviteter og bruk av fasiliteter mm. til kun å omfatte medlemsland.

Muligheter for assosiering

Det legges opp til muligheter for assosiering til hele eller deler av både Horisont Europa og Konkurranseevnefondet. EØS/EFTA land er nevnt som egen kategori.

Spørsmål til diskusjon

- Hvilken betydning kan forslaget til ECF og HEU få for norsk forskning og innovasjonspolitik og forholdet mellom forskningspolitikk og andre politikkområder?
- Hva bør være Forskningsrådets hovedbudskap til Kommisjonens høring om ECF og HEU?
- Hva bør være Forskningsrådets hovedbudskap i dialogen med departementene om ECF og HEU, inkludert våre innspill til et eventuelt nasjonalt posisjonsdokument?

Forberedelse / prosess

Saken er forberedt av Forskningsrådets administrasjon.

Videre saksgang

Administrasjonen besvarer Kommisjonens høring om den delen av EUs neste langtidsbudsjett som omfatter ECF og Horisont Europa i tråd med føringene gitt av Styret. Styrets føringer blir også retningsgivende for Forskningsrådets dialog med KD og andre departementer om et planlagt nasjonalt innspill til Kommisjonens forslag til ECF og Horisont Europa.

Styret vil i møtet bli forelagt en tentativ tidsplan og forslag til videre prosess for styrets arbeid med Kommisjonens forslag og mulige konsekvenser for det norske forskningssystemet.

Styret vil i møtet i oktober bli forelagt spørsmål om konsekvenser av forslaget til ECF og HEU for Forskningsrådet og det norske forskningssystemet.

Endringer i fullmaktene

Styret vedtok 2. juni endringer i Forskningsrådets fullmakter, blant annet for å effektivisere saksbehandlingen og tydeliggjøre porteføljestyrenes hovedoppgaver. Hovedledelsen har også fastsatt retningslinjer for behandling av saker på sirkulasjon i Forskningsrådets styrer. Nedenfor følger de viktigste endringene:

- Vedtak om tildeling i internasjonale utlysninger
 - o I internasjonale utlysninger hvor porteføljestyret har fastsatt budsjettrammen for utlysningen og den faglige vurderingen og rangeringen er gjort på en internasjonal arena, har administrerende direktør tildelingsfullmakt.
- Søknader utenfor utlysningens tema eller andre avgrensninger i utlysningen
 - o Innsendte søknader som er utenfor tematiske eller andre avgrensninger i utlysningen, eller når det ikke er midler igjen, avslås på administrerende direktørs fullmakt.
- Klare avslag eller tildelinger der det ikke er rom for faglig skjønn
 - o Saker der porteføljestyret på forhånd har tatt en avgjørelse om prosess og karaktergrenser for avslag eller tildeling slik at det ikke er noe rom for skjønn, kan avgjøres på administrerende direktørs tildelingsfullmakt. Det er porteføljestyret som da delegerer denne beslutningsmyndigheten til administrerende direktør.
- Vedtak om prosjekter samfinansiert fra flere porteføljer
 - o Vedtak om samfinansierte prosjekter skal fattes i bare ett porteføljestyre. Normalt er dette det porteføljestyret som bidrar med mest midler. Unntaksvis kan et porteføljestyre med mindre finansielt bidrag fatte vedtak, dersom kompetanse- eller habilitetsgrunner tilsier det.
- Retningslinjer for vedtak på sirkulasjon i Forskningsrådets styrer
 - o Vedtak i Forskningsrådets styrer skal som hovedregel fattes i digitale eller fysiske møter. Unntaksvis kan saker behandles på sirkulasjon, og da gjelder de samme reglene som for ordinære møter. Alle habile styremedlemmer må aktivt gi tilbakemelding om de støtter saken eller ikke. Det må lages en protokoll som godkjennes av styremedlemmene på sirkulasjon etter vedtaket er fattet. Protokollen publiseres deretter på nettsiden.

Endringene vil bli nærmere forklart i saker i porteføljestyret der disse fullmaktene kommer til anvendelse.



Sak PS-HELSE 28/25

Seminar om sentersatsinger og forskningsbehov hos samer/urfolk

Til	Ansvarlig Direktør	Saksbehandler	Vedlegg
Porteføljestyret for helse	Ole Johan Borge	Torbjørge Øyslebø, Alexandra Bjørk-Skaflestad	

Fra

Områdedirektør
Anne Kjersti Fahlvik

ORIENTERINGSSAK

Forslag til vedtak	Orienteringene tas med i det videre arbeidet med investeringer.
---------------------------	---

Kort bakgrunn	Seminaret arrangeres for å dele erfaringer om senterordninger på helseområdet og forskningsbehov hos samer/urfolk.
----------------------	--

Hvorfor saken fremmes	Saken fremmes for å gi porteføljestyret innsikt i effekter og virkninger av sentersatsinger og bli orientert om forskningsbehov hos samer/urfolk.
------------------------------	---

Forberedelse / prosess	Administrasjonen har invitert følgende porteføljestyremedlemmer; Ole A. Andreassen, Sameline Grimsgaard og Susanna Siri, til å holde innlegg.
-------------------------------	---

Videre saksgang	Porteføljestyret tar med seg orienteringene inn i det videre arbeidet med investeringer.
------------------------	--



Sak PS-HELSE 31/25

Møteplan 2026

Til	Ansvarlig Direktør	Saksbehandler	Vedlegg
Porteføljestyret for helse	Ole Johan Borge	Torbjørn Øyslebø, Alexandra Bjørk-Skaflestad	

Fra
Områdedirektør
Anne Kjersti Fahlvik

BESLUTNINGSSAK

Forslag til vedtak	Porteføljestyret for helse reserverer følgende tidspunkter for ordinære styremøter i 2026: • Torsdag 5. mars eller fredag 6. mars kl. 10-16 • Tirsdag 16. juni kl. 10-16 • Tirsdag 22. september kl. 10-16 • Tirsdag 8. desember, tirsdag 15. desember eller onsdag 16. desember kl. 10-16
---------------------------	--

Kort bakgrunn	Alle porteføljestyrene skal som minimum ha fire styremøter i løpet av et år. Møtene kan være fysiske eller digitale. Forskningsrådets årshjul, herunder utforming av investeringsplan og rapportering til Styret, legger føringer for når på året porteføljestyremøtene bør avholdes.
----------------------	--

Hvorfor saken fremmes	Porteføljestyret skal beslutte tidspunkt for porteføljestyremøtene i 2026.
------------------------------	--

Forberedelse / prosess	For å komme frem til de foreslåtte møtetidspunktene, har administrasjonen tatt hensyn til fastsatte tidspunkter for møter i Forskningsrådets styre og møter mellom Styret og porteføljestyrelederne. Tidspunktene er også avklart med porteføljestyrekoordinator for forskningssystemet.
-------------------------------	--

Videre saksgang	Hvilke styremøter som skal være fysiske og hvilke som skal være digitale, vil bli besluttet med utgangspunkt i møtenes agenda.
------------------------	--